

TWAALF MEDITATIES
OVER DE PSALMEN

Hugo Bouter

TWAALF MEDITATIES OVER DE PSALMEN

Gedachten over enkele psalmen en psalmverzen

Copyright © H. Bouter
Vormgeving: Jan Paul Spoor
Eerste editie 2010 [Boeken om de Bijbel](#)

Distributie: Johannes Multimedia, Postbus 31, 3940 AA Doorn

E-mail: johannes.multimedia@solcon.nl

www.johannes-multimedia.nl

ISBN 978-90-70926-56-4

NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd,
opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt,
in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Woord vooraf.....	7
Overzicht van Messiaanse Psalmen.....	9
1. De omgang om Gods altaar	11
2. Gebed in zware ziekte.....	15
3. Het nieuwe lied	17
4. Over een rivier en een stad.....	25
5. Groeien als een boom in Gods huis	29
6. Mozes als herder van Gods volk	33
7. Gebed in doodsgevaar	39
8. Welgelukzalig!	41
9. David, Gods knecht	43
10. Redenen om te zingen	45
11. Alle vlees is als gras.....	47
12. Geestelijke groei in de bedevaartsliederen	51

Woord vooraf

In deze uitgave zijn een twaalfstal kortere en langere overdenkingen over de psalmen gebundeld. Het is dus geen studie over alle 150 psalmen, maar slechts een kleine selectie ervan. Toch vormt het genoeg materiaal voor een boek. Gods Woord is een onuitputtelijke bron, en de psalmen vormen inderdaad een goudmijn doordat het hele spectrum van menselijke gevoelens en ervaringen erin ter sprake komt. De hoogten en diepten van het menselijk bestaan worden hier op een geestelijke, gelovige wijze weergegeven. In die zin houden de psalmen ons telkens weer een spiegel voor en kunnen wij van harte instemmen met de lofzangen van Asaf, David, Etan, Heman, Mozes, de Korachieten en andere geïnspireerde dichters aan wie wij deze liederen te danken hebben.

Nu kan dit ook wel aanleiding tot misverstand geven als men het onderscheid tussen het Oude en het Nieuwe Testament, tussen de bedeling van de wet en die van de genade uit het oog verliest (vgl. Rom. 6:14). De ervaringen van de psalmdichters weerspiegelen niet al de rijke *nieuwtestamentische* zegeningen: zoals bijv. het kindschap en zoonschap van de christen, de kennis van de Vadernaam, de verzegeling met de Heilige Geest en de blijvende inwoning van de Geest in de gelovige (vgl. Ps. 51:13), en onze huidige positie in Christus in de hemelse gewesten. Het verschil in bedeling komt het duidelijkst naar voren in de zgn. wraakpsalmen, die pas weer volledig toepasbaar zullen zijn na de opname van de Gemeente, zoals blijkt uit de bede van de zielen onder het altaar in Openbaring 6:9-11. De geest van genade en vergeving, van voorbede en zelfs *liefde* voor vijanden is echter karakteristiek voor de genadetijd waarin wij nu leven (Matt. 5:38-48; Rom. 12:14, 17-21; 1 Petr. 2:19-23; 3:9).

Een bijzonder aspect van de psalmen moet nog genoemd worden, namelijk het Messiaanse karakter ervan. De psalmdichters hebben evenals de profeten getuigd van het lijden van Christus *en* van de heerlijkheden daarna (1 Petr. 1:11). Toen de opgestane Heer aan Zijn discipelen verscheen, opende Hij hun

verstand, opdat zij de Schriften verstonden. En Hij onderwees hun de dingen die over Hem geschreven stonden 'in de wet van Mozes en in de profeten en psalmen' (Luc. 24:44-48). Het overzicht van Messiaanse psalmen dat hieronder volgt, geeft een globale indruk van de passages die toen mogelijk aan de orde zijn geweest en die voorzeggingen bevatten aangaande het lijden en sterven van Christus, maar ook over Zijn opstanding en verheerlijking aan Gods rechterhand in de hemel, Zijn wederkomst in macht en majesteit, Zijn glorieuze regering in het komende Vrederijk etc. Dat is de heerlijke toekomst waarnaar ook wij als leden van Gods Gemeente mogen uitzien.

Mijn gebed is dat de Heer Zijn zegen zal geven over deze overdenkingen van Zijn Woord en dat onze Heer Jezus Christus – ook als de Messiaanse Koning – groter en heerlijker voor ons hart zal worden.

Gouda, voorjaar 2010

H. Bouter

Overzicht van Messiaanse Psalmen

Onderwerp	Psalm	N.T. verwijzingen
Verworpen door de volken	2:1-2	Hand. 4:25-28
Zoonschap op aarde	2:7	Hebr. 1:5
Heerschappij over de volken	2:8-9; 22:29; 72	Openb. 19:11v.; 20:4c
Palmzondag	8:3	Matt. 21:16
Opstanding	16:10-11	Hand. 2:25-28
Godverlatenheid	22:2	Matt. 27:46; Marc. 15:34
Reine mensheid	22:10-11	Luc. 1:35; 2:40, 52
Gekweld door dorst	22:16; 69:22	Matt. 27:48; Joh. 19:28-29
Handen en voeten doorboord	22:17	Joh. 19:37
Kleding verdeeld	22:19	Matt. 27:35; Joh. 19:24
De Goede Herder	23	Joh. 10; 18:9
Hemelvaart	24:7-8; 68:19; 110:1	Hand. 2:34-35; Ef. 4:8
Zijn geest in Gods hand	31:6	Luc. 23:46
Geen been gebroken	34:21	Joh. 19:36
Het volmaakte Offer	40:7-9	Hebr. 10:5-7
Verraden door Judas	41:10; 69:26; 109:8	Joh. 13:18; Hand. 1:20
Godheid van Christus	45:7-8; 102:26-28	Hebr. 1:8-12
Tempelreiniging	69:10	Joh. 2:17
Eeuwig koningschap	72:17; 89:37-38	Openb. 11:15; 21:1-8
Koninklijke geboorte	89:4-5	Matt. 1
Bewaard in verzoeking	91:11-12	Matt. 4:6; Luc. 4:10-11
Eeuwig priesterschap	110:4	Hebr. 5:6; 6:20; 7:17, 21
Wederkomst	110:5-7	Matt. 22:44; Openb. 14:14
Hoeksteen	118:22	Hand. 4:11-12; 1 Petr. 2:7
Gegeseld door Pilatus	129:3	Matt. 27:26

1. De omgang om Gods altaar

'Ik was mijn handen in onschuld, en maak de omgang om Uw altaar, o HERE, terwijl ik luid een loflied doe horen, en al Uw wonderen vertel.'

Psalm 26:6-7

De noodzaak van het wasvat

Als de priesters altaardienst verrichtten of naar de tent der samenkomst kwamen om daar hun taken waar te nemen, moesten zij eerst bij het wasvat hun handen en voeten *met water* wassen (Ex. 30:17-21). Anders zouden zij sterven, zo groot was Gods heiligheid. Zo was er ook het voorschrift om *nuchter* de tent der samenkomst binnen te gaan en geen vreemd vuur voor het aangezicht des Heren te brengen (Lev. 10).

Een andere gelegenheid waarbij het 'wassen van de handen' wordt vermeld, vinden wij in Deuteronomium 21:1-9, bij de verzoening van een moord door een onbekende gepleegd. De oudsten van de dichtstbijzijnde stad moesten hun handen wassen boven het offerdier en zo hun onschuld betuigen ten opzichte van het bloed dat was vergoten. In de psalmen komt de uitdrukking verder nog voor in psalm 73:13, maar daar is het al louter *figuurlijk* bedoeld.

In psalm 26 kunnen wij natuurlijk in eerste instantie denken aan de beide voorwerpen in de voorhof: het wasvat en het koperen brandofferaltair. Ze worden hier allebei aangeduid in vers 6. Voor ons als gelovigen in de nieuwtestamentische bedeling geldt uiteraard de *zinnebeeldige* betekenis:

wij wassen onze handen (en voeten) in het waterbad van Gods Woord (Ef. 5:26). Alleen zo kunnen wij vrijmoedig tot God naderen met het doel om:

- (a) altaardienst te verrichten bij het 'brandofferaltaar', dat wil zeggen dóór Christus onze offeranden van lof en dank aan God te brengen, en
- (b) als priesters het hemelse heiligdom te betreden om daar 'reukwerk' te offeren en dienst te doen in de tegenwoordigheid van onze God en Vader.

De omgang om het brandofferaltaar

Nadat de offeraar het offerdier zelf had geslacht, moesten de priesters, de zonen van Aäron, het bloed brengen en dat sprengen *rondom* op het altaar. Wanneer het offer als vuuroffer moest worden verbrand, moesten de delen ervan worden geschikt op het hout dat op het vuur op het altaar lag (zie o.a. Lev. 1). Bij het verrichten van deze handelingen maakten de priesters dus reeds de *omgang* om het altaar.

Maar ik neem aan dat psalm 26 ziet op het in rook doen opgaan van het offer, waarbij de offeraar en de priester dat schouwspel van alle kanten vol bewondering gade sloegen en Gods lof bezongen. De acceptatie van de offeraar was immers afhankelijk van het tot as verteren van het offer (Ps. 20:4 SV). Wanneer wij als aanbidders het werk en de Persoon van onze Heiland gedenken, dan maken wij figuurlijk gesproken ook de *omgang* om het altaar. Wij mogen Zijn verzoeningswerk van *alle* kanten bezien en Hem en onze God en Vader prijzen en verheerlijken.

(1) De 'omgang' begint bij de *noordzijde* van het altaar, want dat was de plaats waar de offerdieren werden geslacht (Lev. 1:11). De noordkant is wel vaker de kant van oordeel en toorn (denk aan de Assyriërs, die de roede van Gods toorn waren, en de koning van het noorden in het boek Daniël). Bij deze kant van het altaar kunnen wij dus denken aan het oordeel dat wij hadden verdiend, maar dat Christus plaatsvervangend voor ons heeft gedragen. Hij is voor ons gestorven, opdat de toorn van een heilig en rechtvaardig God ons

niet meer zou treffen. God straft de zonden slechts éénmaal. Christus is het Lam dat geslacht is voor onze zonden. Hij is gestorven voor onze zonden, naar de Schriften (1 Kor. 15:3).

(2) Van de noordzijde gaan wij naar de *oostzijde* van het altaar, waar de asbelt was (Lev. 1:16). Met de as moest zorgvuldig worden omgegaan (Lev. 6:10-11). Dit herinnert aan het wegnemen van het lichaam van Jezus en Zijn begrafenis door Jozef van Arimatea, die dat samen met Nikodemus deed (Joh. 19:38-42).

De oostzijde, bij de ingang van de tabernakel, was echter *ook* de plaats waar de zon opging (Num. 2:3; 3:38). Dit spreekt van Christus' *opstanding* uit de doden en profetisch gezien ook van Zijn verschijning in heerlijkheid. De dag zal aanbreken en de Zon der gerechtigheid zal opgaan (Mal. 4:2). De heerlijkheid des Heren zal terugkeren door de poort die naar het oosten gericht is (Ezech. 43:4). Begrafenis en opstanding horen bij elkaar. Dat is de les van de oostzijde van het altaar. Christus is begraven *en* ten derden dage opgewekt, naar de Schriften (1 Kor. 15:4).

(3) Dan volgt de *zuidzijde*, d.i. de plaats van zegen ten gevolge van het volbrachte verlossingswerk. Isaak woonde in het Zuiderland en werd daar door God gezegend (Gen. 24:62; 25:11). Wij zijn als christenen nu gezegend met alle geestelijke zegening in de hemelse gewesten (Ef. 1:3).

Wij hebben echter in de praktijk van het leven zowel de koude noordenwind van de beproeving als de warme zuidenwind van voorspoed en zegen nodig, om vrucht te kunnen dragen voor God en een welriekende balsemgeur te kunnen verspreiden (vgl. Hoogl. 4:16).

(4) De omgang om het altaar eindigt bij de *westzijde*, d.i. de plaats waar de zon óndergaat. Psalm 72 bevat enkele verwijzingen naar dit laatste punt. Men zal de Vredevorst eren, 'zolang de zon er is' (vs. 5). Het dalen van de zon in het westen is profetisch gezien het einde van het Vrederijk, wanneer Christus het Koninkrijk overgeeft aan God de Vader (vgl. 1 Kor. 15:24).

Verder zullen 'de koningen van Tarsis en de kustlanden' komen om hun geschenken aan te bieden (vs. 10). Dat zijn de volken uit het westen (Gen. 10:4-5). Samen met de andere volken die gespaard zijn, zullen zij optrekken naar Jeruzalem om daar de Vredevorst te huldigen (Zach. 14:16-17). Zó uitgestrekt zijn de gevolgen van het werk op het kruis van Golgota:

- (a) de zegen reikt tot de einden der aarde,
- (b) tot alle volken,
- (c) en wel tot in de verre toekomst (vgl. ook Ps. 22:28vv.).

Wanneer wij staan bij de *westzijde* van het altaar is er dan ook alle reden om luid een loflied te doen horen en al Gods wonderen te vertellen.

2. Gebed in zware ziekte

'HERE, verlaat mij niet, mijn God, wees niet verre van mij.'

Psalm 38:22

Deze psalm van David werd mogelijk gezongen door de tempelzangers bij het offeren van het 'gedenkoffer' (vs. 1). Dat is het verbrande deel van het spijsoffer dat tot gedachtenis opklom tot God, opdat Hij de liefelijke reuk van het offer zou ruiken en de offeraar in genade zou aanzien (vgl. Lev. 2). Soms had zo'n offer het karakter van een zondoffer (Lev. 5:12). Dan werd daardoor de zonde in herinnering gebracht voor Gods aangezicht en voor Hem beleden.

Daaraan zullen wij wel moeten denken bij deze psalm, want het is duidelijk een boetelied. De dichter van psalm 38 doet belijdenis van zijn zonden en ongerechtigheden, die als een zware last op hem drukken en hem alle levensvreugde ontnemen. Zelfs zijn gezondheid loopt gevaar, want hij is getroffen door een zware ziekte. Wat kan hij doen in deze situatie? Hij roept tot God en smeekt Hem om ontferming; hij erkent zijn schuld en vraagt om uitredding. Dat is een les die wij allemaal ter harte kunnen nemen. Soms is ziekte inderdaad een gevolg van *zonde* in ons leven, hoewel dat zeker niet altijd het geval is. In het geval van de genezing van de blindgeborene was het niet zo, maar in de situatie die Jakobus beschrijft was het kennelijk wel zo (vgl. Joh. 9:1-3; Jak. 5). Dan is belijdenis van zonde en schuld natuurlijk noodzakelijk.

Aan de andere kant doen de bewoordingen van deze psalm ons ook aan Christus Zélf denken, die *onze* ongerechtigheden tot de *Zijne* heeft gemaakt en het oordeel over onze zonden heeft gedragen op het kruis van Golgota (vs. 2-5). Hij is daar werkelijk getroffen door Gods toorn, toen Hij in onze plaats tot zonde werd gemaakt. Hij is door God verlaten in de drie uren van duisternis en toen heeft Hij uitgeroepen: 'Mijn God, waaróm hebt U Mij verlaten?' Het was opdat wij nooit die verschrikkelijke verlatenheid en dat goddelijke gericht zouden hoeven te ondergaan en voor eeuwig gered zouden kunnen worden door het geloof in Zijn plaatsvervangend lijden en sterven. Hij is van God verlaten, opdat wij nimmer van Hem verlaten zouden zijn. God is niet ver van allen die Hem in waarheid aanroepen!

3. Het nieuwe lied

‘Hij gaf mij een nieuw lied in de mond.’

Psalm 40:4

Het lied van het Lam

Psalm 40 is een van de mooiste Messiaanse psalmen, omdat hij ons een beschrijving geeft van heel de weg die Christus gegaan is en van de unieke waarde van Zijn offerdood. Wij vinden hier een terugblik op Zijn menswording (vs. 7-9), en het getuigenis dat Hij tijdens Zijn leven heeft afgelegd te midden van het volk Israël (vs. 10-11); vervolgens Zijn kruislijden vanwege onze zonden en boosheden (die Hij tot de Zijne maakte en zelfs ‘Mijn ongerechtigheden’ noemde) (vs. 12-18), maar ook het heerlijke eindresultaat: Zijn opwekking uit de doden (vs. 1-6).

De dichter *begint* in deze psalm met dit laatste thema: Christus’ verlossing uit de banden van de dood en de jubelzang van de bevrijding die hieruit voortvloeit. Vervolgens vinden wij een overzicht van heel de *weg* die tot dit heerlijke resultaat heeft geleid. Christus is de *Eersteling* uit de doden. Hij heft met de Zijnen het loflied van de verlossing aan. God gaf Hem en ook ons een nieuw lied in de mond: het nieuwe lied dat tot in eeuwigheid zal weerklinken. Wij staan met Hem op een nieuwe bodem, de vaste grond van de opstanding. *Velen* zullen het zien en vrezen, en op de *HERE* vertrouwen (Ps. 40:4).

Hoewel wij nu met Hem staan ‘op een rots’ (Ps. 40:3), d.i. de grondslag van de opstanding, zullen wij nooit vergeten dat Zijn diepe vernedering tot in de

dood van het kruis noodzakelijkerwijs hieraan voorafging. Hoewel wij Hem kennen als de Levende, komt Hij telkens weer in onze herinnering als Degene die ons liefhad tot het einde, tot in de dood. Hij heeft Zichzelf vernederd en is gehoorzaam geworden tot de dood, ja, tot de kruisdood. Tot in eeuwigheid zullen wij Hem zien en loven als het Lam dat geslacht is en dat ons heeft gekocht met de prijs van Zijn bloed (Openb. 1:5-6). Dit is het grote onderwerp van het lied van de hemel, het *nieuwe* lied (Openb. 5:9). Dit lied is typerend voor de *nieuwe* bedeling, die is ingeluid door Christus' opstanding uit de doden.

Het nieuwe lied is gebaseerd op het offer van Christus

De nieuwe dingen die nu hun intrede hebben gedaan, zijn gegrond op het volmaakte offer van Christus. Hij heeft de wet vervuld en Zijn werk vormde de vervulling van de offers die onder het oude verbond werden gebracht. De vier hoofdtypen van de offers worden hier genoemd: *slachtoffers* (of: *vredeoffers*) en *spijsoffers*, *brandoffers* en *zondoffers* (Ps. 40:7). In Hebrëeën 10:5-9 wordt hiernaar ook verwezen.

De eerste twee offeranden waren zogenoemde 'maaltijdooffers', de laatste twee 'zoenoffers'. Bij de maaltijdooffers stond de Israëliet een deel van zijn voedsel af voor de HERE en voor de priesters. Het vredeoffer had daadwerkelijk het karakter van een gemeenschappelijke *maaltijd*, doordat zowel de HERE alsook de priester en de offeraar eraan deelnamen. Dit offer is een beeld van het offer van Christus als de grondslag van de vredige gemeenschap tussen God en Zijn verlost volk, en ook van onze *onderlinge* gemeenschap als kinderen van God. Onze gemeenschap is met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus (1 Joh. 1:3).

Het spijsoffer was een ónbloedig offer en daarom is dit een beeld van het volmaakte, aan God toegewijde *leven* van Christus als Mens hier op aarde. Dit leven eindigde in Zijn offerdood; daarin vond Zijn toewijding jegens Zijn God en Vader haar hoogtepunt. Volgens de offerwetten van het Oude Testament werd een brandoffer nooit gebracht zónder een bijbehorend spijsoffer.

Evenzo is de waarde van Christus' offerdood gegrond op Zijn reine *mensheid*. Het was déze unieke Mens, die Zijn leven uitstortte in de dood; dat verleende aan Zijn sterven zo'n bijzondere glans.

De beide zoenoffers, brandoffers en zondoffers, waren offeranden ter *verzoening*, resp. van de *persoon* en van de *zonden* van de offeraar. Het brandoffer-aspect van het werk van Christus staat in psalm 40 op de voorgrond. Het brandoffer werd in zijn geheel aan God geofferd op het altaar, en de liefelijke reuk ervan steeg op voor Gods aangezicht. Dit offer is een beeld van Christus als Degene die Zichzelf op het kruis geheel en al aan God heeft opgeofferd tot een welriekende reuk (Ef. 5:2; Hebr. 9:14). Hij kwam met het uitgesproken doel om de wil van God te doen. Hij wilde God verheerlijken op de plaats waar de mens door zijn zonde God had onteerd. Daartoe offerde Hij Zichzelf vrijwillig en volkomen: 'Ik heb lust om Uw wil te doen, Mijn God' (Ps. 40:9; Hebr. 10:7). Deze zijde van het werk van Christus, dus het brandoffer-aspect, vinden wij ook in het evangelie naar Johannes. Het gebod van de Vader hield in dat Hij Zijn leven moest afleggen, maar Hij had ook *macht* dat te doen en het daarna weer te nemen (Joh. 10:17-18). Zo heeft Christus Gods wil volbracht, Zijn Vader verheerlijkt op de aarde en het werk voleindigd dat Hij Hem te doen had gegeven (Joh. 13:31; 17:4; 19:30).

Het zondoffer-aspect van het werk van Christus wordt in psalm 40 wel genoemd (vs. 7, 13), maar dit is toch meer het onderwerp van psalm 22. Daar zien wij het lijden van de Godverlatenheid, dat over Christus kwam in de drie uren van duisternis. Toen werd Hij de Zondendrager en moest God Zijn heilig aangezicht voor Hem verbergen (Ps. 22:2,4). God legde Hem in het stof van de dood, nadat Hij voor ons tot zonde was gemaakt (Ps. 22:16). Christus smaakte de dood van de zondaar. Gods heilige toorn ten opzichte van de zonde werd in de offerwetten symbolisch aangeduid door het voorschrift dat de zondoffers waarvan het bloed in het heiligdom werd gebracht, geheel en al verbrand moesten worden *buiten de legerplaats*. Zo heeft Christus geleden in de absolute eenzaamheid, in het vuur van Gods gericht.

Psalm 22 noemt echter niet alleen het lijden van de kant van God, maar ook heel uitvoerig het lijden dat Christus onderging van de kant van de mensen,

die Hem als honden en als een bende boosdoeners omsingelden. In vers 22 vindt de grote wending plaats, wanneer Hij in de opstanding het antwoord van God ontvangt op al Zijn lijden. Het tweede hoofddeel van de psalm beschrijft daarna de heerlijke resultaten die voortvloeien uit het verlossingswerk (Ps. 22:23-32). Wij zien hier achtereenvolgens de rijke zegen voor: (a) de Gemeente, (b) voor het volk Israël, en (c) voor de volken in het Vrederijk.

De zingende Heiland

Christus heft nu te midden van Zijn verlostten, die Hij Zijn broeders noemt, het loflied van de verlossing aan. Hij verkondigt de Vadernaam aan Zijn 'broeders'. Dat is het bijzondere voorrecht van de Gemeente, die in de tijd van Christus' verwerping bijeenvergaderd wordt uit de Joden en uit de volken (Ps. 22:23; Joh. 20:17; Hebr. 2:12). Dit verbindt psalm 22 heel duidelijk met het nieuwe lied van psalm 40:4.

Na Zijn opstanding bezingt Christus dus Gods lof te midden van de verlostten. Hij noemt ons Zijn 'broeders', en de Vader noemt ons Zijn kinderen. Wij zijn op grond van Zijn volbrachte werk kinderen van God geworden. Christus is verhoord uit Zijn lijden en daarom kan Hij het danklied aanheffen jegens Zijn God en Vader. God heeft Hem geantwoord en Hem verlost uit de banden van de dood. En wij die Hem kennen, mogen met Hem instemmen en Hem de woorden van het *nieuwe* lied nazeggen. Hij is gestorven voor onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardiging. Wij zijn voorgoed met Hem verbonden en door Hem ontrukkt aan de macht van zonde, dood en Satan. De verlostten staan dus op een geheel *nieuwe* grondslag voor Gods aangezicht.

Daarom kunnen wij zingen over het grote heil dat ons ten deel is gevallen – zoals eertijds Israël aan de overkant van de Schelfzee de jubelzang van de bevrijding zong met Mozes, die het lied aanhief. In het christendom hebben wij te maken met deze *nieuwe* dingen, en het *nieuwe* lied brengt dit op een bijzondere wijze tot uitdrukking. Het accentueert namelijk de vreugde en de blijdschap die met deze nieuwe dingen gepaard gaan en die in het hart van

de gelovige vanzelf een loflied doen opwellen. Zouden wij onze God en Vader niet dankzeggen voor de wonderbare dingen die Hij tot stand heeft gebracht door het werk van Zijn Zoon? Als de *eerste* schepping reeds een loflied tevoorschijn riep, zodat al de zonen Gods jubelden (Job 38:4-7), zou dan de *nieuwe* schepping, waarvan wij de 'eerstelingen', de eerste vruchten zijn, geen dank en aanbidding teweegbrengen in ons hart?

Er is genoeg reden tot lofprijzing. Wij leven in een *nieuwe* bedeling en genieten de zegeningen van het *nieuwe* verbond, dat bezegeld is met het bloed van Christus (1 Kor. 11:25; 2 Kor. 3:6). In Christus zijn wij ook een *nieuwe* schepping. Het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles *nieuw* geworden (2 Kor. 5:17; vgl. Openb. 21:4-5). Wij zijn Gods maaksel, geschapen in Christus Jezus (Ef. 2:10). Daarom is er in het Nieuwe Testament sprake van een *nieuw* type mens: 'één nieuwe mens', 'de nieuwe mens' (Ef. 2:15; 4:24; Kol. 3:9). Er is nu een *nieuwe* mens naar het voorbeeld van Christus. De nieuwe mens is in overeenstemming met God geschapen in ware gerechtigheid en heiligheid. De nieuwe mens vertoont méér dan Adam het beeld en de gelijkenis van zijn Schepper. Wij zijn immers verbonden met de *opgestane* Heer, die als de laatste Adam het Hoofd is van een *nieuwe* familie. Christus heeft *nieuw* leven, leven dat afkomstig is van de overzijde van dood en graf, aan het licht gebracht. Door Zijn Geest heeft Hij dit ook geschonken aan de Zijnen, evenals Hij het na Zijn opstanding in de discipelen blies.

Zo kunnen wij wandelen in *nieuwheid* van leven, dienen wij God in *nieuwheid* van de geest en niet in oudheid van de letter (Rom. 6:4; 7:6). Onze Heer heeft ons ook een *nieuw* gebod gegeven (Joh. 13:34; 1 Joh. 2:8). Een *nieuwe* naam zal ons nog worden geschonken (Openb. 2:17; 3:12). Het *nieuwe* Jeruzalem, de woonplaats van God en van het Lam, zal onze woonplaats zijn (Openb. 21:2). Deze heilige stad is verbonden met de *nieuwe* hemel en de *nieuwe* aarde (2 Petr. 3:13; Openb. 21:1). Zoals gezegd geeft het *nieuwe* lied op bijzondere wijze uitdrukking aan al deze *nieuwe* dingen, die wij door het geloof reeds mogen kennen en die straks bij de wederkomst van Christus in volle heerlijkheid zullen worden gezien.

Het nieuwe lied in het boek Openbaring

De uitdrukking ‘een *nieuw* lied’ vinden wij in het Nieuwe Testament alleen in het laatste bijbelboek (Openb. 5:9; 14:3). In Openbaring 5 gaat het om de lofzang van de vierentwintig oudsten in de hemel. Zij vertegenwoordigen op symbolische wijze de verheerlijkte heiligen, die zich in de hemel bevinden na de opname van de Gemeente. Zij zingen niet alleen over hun *eigen* verlossing door het bloed van het Lam (vgl. Openb. 1:5-6). Het onderwerp van hun lied is veeleer de verlossing van *anderen* door het kostbare bloed van het Lam: gelovigen uit Israël en uit alle volken van de aarde. Christus is geslacht en Hij heeft voor God gekocht met Zijn bloed uit *elk* geslacht en taal en volk en natie; en Hij heeft hen voor onze God gemaakt tot een koninkrijk en tot priesters. Bovendien bezingen de vierentwintig oudsten de waardigheid van het Lam Zelf om orde op zaken te stellen op aarde door middel van de gerichten die Hij uitoefent.

Het zal een veelbewogen tijd zijn wanneer de oordelen van Openbaring 6 tot 18 over de aarde komen, maar de Gemeente omringt in hemelse rust de troon van het Lam en knielt in aanbidding voor Hem neer. In haar erediens heft zij het *nieuwe* lied aan, in het besef dat alle dingen *nieuw* zullen worden gemaakt door Hem die op de troon zit. Zij is zich ervan bewust dat God ook in die turbulente tijd een volk zal bijeenvergaderen, een grote menigte van verlost en uit Israël én uit de volken, en wel door de prediking van het evangelie van het komende Koninkrijk. Het is goed niet alleen aan ónze belangen te denken, maar tevens aan die van andere families van verlost en aan die van de Verlosser Zelf. Dat wordt duidelijk geïllustreerd door de inhoud van dit *nieuwe* lied van de vierentwintig oudsten.

In Openbaring 14 wordt het *nieuwe* lied door ándere zangers gezongen, want wij lezen daar dat het wordt gezongen vóór de troon en vóór de oudsten. Het lijkt erop dat het *nieuwe* lied dat eerst gezongen was door de oudsten, ook weerklank heeft gevonden bij anderen. De tonen ervan worden overgenomen door *andere* heiligen, waarbij wij voornamelijk aan Joodse martelaren zullen moeten denken, alsmede aan hun broeders op aarde die de Grote Verdrukking overleven (vgl. Openb. 15:2-3). Dit lied weerklinkt dus

zowel in de hemel als op de aarde: vóór de troon wordt het gezongen door zangers die hun getuigenis met hun leven moesten betalen, en op aarde wordt het geleerd door hun broeders die met het Lam op de berg Sion staan.

Dit brengt ons weer terug bij het uitgangspunt, het *nieuwe* lied zoals wij dat vinden in psalm 40:4 en ook in andere psalmen (Ps. 33:3; 96:1; 98:1; 144:9; 149:1). Het gaat hier immers in de eerste plaats om het loflied zoals het zal worden gezongen door het overblijfsel van Israël bij het begin van het Vrederijk. De verschijning van de Messias zal alles anders maken voor Gods volk en een totaal *nieuw* tijdperk van zegen inluiden. *Nieuwe* dingen zullen uitspruiten, en een *nieuw* lied zal de HERE worden toegezongen (Jes. 42:9-10). Het zal weerklinken tot de einden der aarde.

Gerechtigheid, vrede en blijdschap zijn de kenmerken van het komende Koninkrijk (vgl. Rom. 14:17). In geestelijke zin mogen wij de voorrechten van het Vrederijk nu reeds genieten. De Gemeente heeft een specifiek hemels deel en wij mogen nu al met de opgestane Heer vol blijdschap het *nieuwe* lied aanheffen. Straks zal het alom weerklink vinden op aarde. Maar wij zijn de eersten van de ‘velen’ die mogen instemmen met het loflied dat Christus Zelf ons leert zingen (Ps. 40:4). Zouden wij, die de waarde van Zijn Persoon en van Zijn werk hebben leren kennen, kunnen zwijgen? Zouden wij de grootheid van onze Redder en van Zijn offer niet bezingen in onze liederen van lof en dank? Het is de Geest van Christus Zelf, die met onze geest getuigt dat wij kinderen van God zijn geworden door Zijn volbrachte werk. Als wij kinderen van God zijn, dan zijn wij ook *aanbidders*, die de Vader aanbidden in geest en in waarheid. De Vader noemt ons Zijn *kinderen*, en de Zoon noemt ons Zijn *broeders*. Wij zijn rijk gezegend! Te midden van de verlost en rijst het loflied tot eer van God en van het Lam, het *nieuwe* lied dat tot in eeuwigheid zal weerklinken en waarvan de echo in hemel en op aarde zal worden gehoord!

*Zingt, zingt een nieuw gezang de Here,
die grote God, die wond'ren deed.*

4. Over een rivier en een stad

'De beekjes der rivier zullen verblijden de stad Gods.'

Psalm 46:5

'(...) de rivier Gods is vol water.'

Psalm 65:10

De rivier van God

Zonder water kunnen wij niet leven, want het is een van de eerste levensbehoeften. In het Midden-Oosten beseft men dat beter dan wij in onze westerse landen dat doen. In bijbelse tijden had men geen waterleiding zoals wij die kennen in onze steden en dorpen. Men was voor de watervoorziening aangewezen op rivieren en bronnen, en dikwijls waren de steden dan ook gesitueerd in de nabijheid daarvan.

Maar het gaat in de psalmverzen die het motto zijn van dit artikel, om een heel bijzondere rivier en een heel bijzondere stad: Jeruzalem, de stad van God Zelf, de stad van de grote Koning (Matt. 5:35). De stad droeg deze naam, omdat de Here God er Zelf woonde en heerste. Hij woonde daar in de tempel, en Hij regeerde er door middel van de door Hem gegeven koningen en profeten. God zorgde ook in praktische zin voor Zijn volk en Hij voorzag in

hun behoeften, zoals in de noodzaak van water. Er was een rivier, en haar stromen (of: beken) verheugden de stad Gods. Het is natuurlijk de vraag welke stromen of waterbeken daarmee bedoeld worden. God zorgde voor het water dat nodig was voor de stad waar Hij Zijn woonplaats had. Er waren diverse bronnen die de stad van water voorzagen, zoals de bron Rogel en de bron Gichon (1 Kon. 1).

Mogelijk zijn deze psalmverzen niet direct letterlijk bedoeld, want Jeruzalem lag niet aan een rivier. Het kan meer symbolisch bedoeld zijn en dan wordt er een vorm van beeldspraak gehanteerd die wel vaker voorkomt in de psalmen. Het gaat om een rivier met een profetische en geestelijke betekenis, nl. de rivier *van God*, de beek *van God*, en die is altijd vol water (Ps. 65:10). Dat betekent: er is bij God een volheid van zegen te vinden en Hij deelt die met milde hand uit aan Zijn volk. Hij is de Bron van leven en verkwikking. Hij lest onze dorst, Hij drenkt ons met het water des levens.

Profetische betekenis

Profetisch gezien valt bij de rivier van God vooral te denken aan de tempelbeek, die in het Vrederijk zal stromen uit het heiligdom (Ezech. 47:1-12). Het laatste bijbelboek schetst een soortgelijk beeld. Johannes op Patmos ziet in zijn laatste visioen een rivier van levenswater, blinkend als kristal, die stroomt vanuit de troon van God en van het Lam in het nieuwe Jeruzalem (Openb. 22:1-2). Het levenswater (een beeld van de levendmakende Geest) noemt Johannes daar in één adem met de boom van het leven (een type van Christus Zelf).

In feite voert dit ons terug naar het begin van de Bijbel, want in Genesis 2 en 3 vinden wij de paradijsrivier en de boom des levens. De rijke voorzieningen die God had getroffen voor de eerste mens, maar die Adam en Eva door hun zonde hadden verbeurd, worden de verlost zondaar nu om niet geschonken. En dat op een veel hóger niveau, want het gaat in de Openbaring van Johannes om de definitieve vervulling van de beelden uit Genesis. De typen vinden hun belichaming in de Persoon van Christus en in de gave van de

Heilige Geest. Zo wordt Gods oorspronkelijke scheppingsplan tot vervulling en voltooiing gebracht door middel van de verlossing in Christus, zodat God daadwerkelijk kan wonen bij de mensen.

Hiermee doe ik niets af van de historische werkelijkheid van Genesis 1 tot 11. De gebeurtenissen in deze hoofdstukken hebben echter een diepe geestelijke en profetische betekenis. Dat geldt zowel voor het begrip 'rivier' als voor het begrip 'stad' in de Schrift. Kaïn werd de eerste stedenbouwer, nadat hij was weggegaan van het aangezicht des Heren, en hij noemde die stad naar zijn zoon Henoeh (Gen. 4:17).

De stad van God

Dat was echter niet de stad van God, de stad van de grote Koning. De stad van God staat tegenover de stad van de mens. De stad van God – Jeruzalem, de stad van de vrede – kwam pas op Gods tijd. Koning David regeerde daar bij de gratie van God, en Salomo bouwde daar de tempel als Gods woonplaats. Gods heerlijkheid vervulde het huis. Door Israëls falen werden stad en tempel na verloop van enkele eeuwen echter prijsgegeven aan vijandige machten; toen braken 'de tijden der volken' aan (Luc. 21:24). Maar in de eindtijd zal God een keer brengen in het lot van Zijn volk en opnieuw Zijn troon te Jeruzalem vestigen.

Daarover spreekt psalm 46 profetisch. Het gaat hier om de eindstrijd met de vijanden van God en van Zijn volk Israël. Alle volken zullen tegen Jeruzalem ten strijde trekken (vgl. Zach. 12 en 14). Maar doordat God in haar midden is, zal zij niet wankelen in de stormen van de eindtijd. God zal haar helpen bij het aanbreken van de *morgen*, d.i. de nieuwe dag van Christus' heerschappij (Ps. 46:6).

De Gemeente van God heeft echter een hemelse toekomst. Het herstelde Jeruzalem op aarde zal om zo te zeggen de satellietstad zijn het *hemelse* Jeruzalem, de stad van de levende God, waarvan God Zelf de ontwerper en bouwmeester is (Hebr. 11:10). Die lichtstad, de eigenlijke hoofdstad van het

komende Vrederijk met daarin de troon van God en van het Lam, zal neerdalen uit de hemel en als een hemellichaam boven de aarde blijven zweven. Johannes ziet het nieuwe Jeruzalem neerdalen van God, gereed als een bruid die voor haar man versierd is. Zij is de vrouw van het Lam.

Ja, God zal wonen bij de mensen. Dat is het profetische perspectief dat de Bijbel ons biedt, en dit vergezicht zal in het duizendjarig rijk en in de eeuwige toestand volledig worden vervuld. God woonde te midden van Zijn volk Israël, en Hij woont nu in de Gemeente als een geestelijk huis. Straks zal Hij in het nieuwe Jeruzalem wonen bij de *mensen*, dat wil zeggen: bij de verlost mensheid op de nieuwe aarde. Het onderscheid tussen Israël en de volkerenwereld is dan verdwenen (Openb. 21:3).

Het is altijd Gods wens geweest bij Zijn volk te wonen, en daartoe verlost Hij het steeds uit de macht van de tegenstander. Dat geldt ook voor ons als christenen, die mogen weten gekocht en betaald te zijn met het bloed van Christus. Wij zijn Gods eigendom en wij zijn tot Hem gebracht, om voor altijd bij Hem te wonen en Hem groot te maken. Zo voorziet Hij ook in onze behoeften. Zo is er ook *nu* een rivier, vol van water, vol van vrede, vol van vreugde, waaruit wij mogen putten. Die rivier verheugt de stad van God: dat is in de huidige bedeling van de genade de Gemeente van de levende God, het geheel van alle ware gelovigen (Matt. 5:14; 1 Tim. 3:15).

Hebt u nog dorst? Innerlijke dorst, dorst naar God? Ga dan naar Christus, en drink! Het levende water wordt u nog steeds aangeboden om niet. U moet echter wel tot Hem komen en drinken (Joh. 7:37-39). Hij wil u het nieuwe leven geven en de inwoning van Zijn Geest, zodat uw dorst wordt gelest en er ook stromen van levend water uit uw binnenste zullen vloeien.

*U bent de Bron van liefde en zegen,
die in het heiligdom ontspringt;
zalig is hij die op zijn wegen,
ja, eeuwig van Uw volheid drinkt.*

5. Groeien als een boom in Gods huis

'Maar ik ben als een groenende olijfbom in het huis van God.'

Psalm 52:10

Doëg de Edomiet

David heeft deze psalm gedicht naar aanleiding van dat wat hem overkwam toen hij nog maar pas op de vlucht was voor Saul, die hem wilde doden. David had afscheid genomen van zijn boezemvriend Jonatan, die hem helaas niet volgde in zijn vernedering en daarom uiteindelijk ook niet deelde in zijn verhoging en omkwam met Saul. David kwam te Nob bij de priester Achimelek, zoals wij kunnen lezen in 1 Samuël 21:1-9, en daar had hij een korte rustpauze. Hij at met zijn mannen van de toonbroden en kreeg ook een wapen mee dat bewaard werd in het heiligdom, namelijk het zwaard van de Filistijn Goliat. Helaas was er op die dag ook een handlanger van Saul in de buurt, Doëg de Edomiet. David had onmiddellijk al het vermoeden dat deze hem aan Saul zou verraden. Dit werd inderdaad bewaarheid en de geschiedenis eindigde op dramatische wijze, doordat een groot aantal priesters werden vermoord door Doëg en de stad Nob volledig werd uitgeroeid.

In psalm 52 brengt David echter zijn *geloofsvertrouwen* tot uitdrukking. Enerzijds was hij er volkomen van overtuigd dat God Doëg zou weten te vinden en hem rechtvaardig zou oordelen. Anderzijds twijfelde hij er geen ogenblik aan - ondanks al dit leed - dat God in gunst op hem neerzag. Hoewel hij als een veldhoen op de bergen voortdurend op de vlucht was voor Saul,

verheugde hij zich in Gods nabijheid en wist hij dat hij een vaste plaats had in Gods huis. Niemand kon hem dat voorrecht ontnemen: hij bleef als een groene olijfboom in Gods tegenwoordigheid!

Elders in de Schrift vinden wij dat het beeld van het *gras* op het veld wordt gebruikt om de vergankelijkheid van de mens aan te duiden en de kortstondigheid van het leven. Een *boom* bezit echter kracht en bestendigheid, hij biedt bescherming en hij draagt ook vrucht. Koning Nebukadnessar wordt vergeleken met een grote en sterke boom in Daniël 4. De rechtvaardige is als een boom, geplant aan waterstromen (Ps. 1:3). Wie zijn vertrouwen op de HERE stelt, is als een boom die aan het water geplant is en welks loof groen blijft (Jer. 17:7-8).

Een boom geplant in het heiligdom

Een andere passage, die veel overeenstemming vertoont met het vers dat nu onze aandacht heeft, is psalm 92:13-15. Daar wordt de rechtvaardige vergeleken met een palmboom en een ceder van de Libanon. Waar staat deze boom? Hij is geplant *in het huis des HEREN*, en hij blijft fris en groen dankzij zijn verbinding met de Levensbron!

David spreekt hier echter over een groenende *olijfboom* in het huis van God, een beeld dat na de ballingschap ook wordt gebruikt voor Jozua en Zerubbabel in Zacharia 4. Zij waren de twee olijfbomen, de twee gezalfden (lett. 'zonen der olie'), die voor de Heer der ganse aarde stonden, en zij voorzagen de kandelaar van de nodige olie. Dat wil zeggen: zij hielden het licht van het getuigenis in het huis van God in stand door de werking van de Geest. De olie is in de Schrift immers een bekend beeld van de werkzaamheid van de Geest. Koningen en priesters in Israël werden gezalfd met olie, en zo is de gelovige nu gezalfd met de Heilige Geest (2 Kor. 1:21; 1 Joh. 2:20). Het beeld van de olijfboom geeft aan dat die zalving niet slechts een *uiterlijke* zaak is. De gelovige is zelf als het ware een bron van olie geworden. De Geest woont in hem en Hij gebruikt hem als een werktuig, een 'vat' tot zegen van anderen. Zoals David zichzelf als een groenende olijfboom beschouwde, zo

vertoont de christen de kenmerken van het nieuwe leven, de vrucht van de Geest, omdat hij geplant is aan stromen van levend water.

Verder is de plek van de boom *in het huis van God*, wat ook heel opmerkelijk is. In de tempel van Ezechiël vindt de tempelbeek haar oorsprong in het heilige (Ezech. 47:1-12). God is de Bron van levend water voor Zijn volk. Degene die in Zijn nabijheid is geplant, zal zeker vrucht dragen. De gelovige heeft een vaste, blijvende plaats in het heiligdom. Hij bevindt zich in Gods directe tegenwoordigheid, geworteld en opgebouwd in Christus (Ef. 2:11-22; Kol. 2:7).

Er zijn dus drie aspecten:

- (1) de *plaats*,
- (2) de *aard*,
- (3) de *conditie* van de boom.

De boom bevindt zich in het huis van God, het is een olijfboom, en hij is fris en groen. Het is wonderlijk dat David zichzelf in dit beeld herkende, terwijl zijn leven voortdurend gevaar liep. Zijn geloofsvertrouwen stelde hem hiertoe in staat. Te midden van alle gevaren kon hij schuilen bij God, die al zijn omzwervingen kende en al zijn tranen telde. De vijand was machtig, maar wat kon hij ondernemen tegen de almachtige God?

Het vlees begeert tegen de Geest

Er is nog iets waarop ik wil wijzen. De tegenstelling tussen Doëg en David doet ons denken aan het nieuwtestamentische contrast tussen vlees en Geest. Wat het vlees bedenkt, is vijandschap tegen God. Zij die in het vlees zijn, kunnen God niet behagen (Rom. 8:1-13). Want het vlees begeert tegen de Geest, en deze staan tegenover elkaar (Gal. 5:17). Doëg was een Edomiet, een afstammeling van Esau, die een 'ongoddelijke' wordt genoemd (Hebr. 12:16 HV). Esau koesterde een bittere haat jegens de man die de zegen van God zou beërven. Doëg was ook zo'n toonbeeld van haat en vijandschap ten

opzichte van de man naar Gods hart, Gods gezalfde, degene die begiftigd was met de Geest. Doëg was een *natuurlijk* mens; gedreven door afgunst en haat, trad hij in de voetsporen van zijn voorvader Esau, die Jakob wilde doden. Het is dezelfde tegenstelling als die tussen Ismaël en Isaak: degene die naar het vlees was geboren, vervolgde hem die naar de Geest was (Gal. 4:29).

Dat wat het vlees bedenkt, de dood is, wordt inderdaad op droevige wijze geïllustreerd door het feit dat Doëg dood en verderf zaaide onder de priesters van Nob (1 Sam. 22:6-19). De werking van het vlees en de invloed van wetticisme en judaïsme geven altijd de doodsteek aan priesterlijke activiteit in het huis van God, aan de aanbidding in geest en waarheid die in de Gemeente aan God wordt gebracht. De maatstaven van het vlees zijn nu eenmaal niet in overeenstemming te brengen met die van de Geest. Dit betekent echter niet dat het vlees altijd de overwinning behaalt! Zo leek het wel toen de priesters door Doëg waren uitgeroeid en slechts één van hen ontkwam. Dat was Abjatar, die naar David vluchtte (1 Sam. 22:20-23). Maar er was nog een 'priester', een 'aanbidder' overgebleven: dat was *David*, die zeker wist dat niemand hem zijn plaats in het heiligdom zou kunnen ontnemen. Hij bleef 'wonen' als een groenende olijfbom in het huis van God, en hij bleef vertrouwen op Gods goedertierenheid. Wat een voorbeeld voor ons!

6. Mozes als herder van Gods volk

'U leidde Uw volk als een kudde door de hand van Mozes en Aäron.'

Psalm 77:21

Gods kudde

God leidde Zijn volk als een kudde door de hand van Mozes en Aäron. Daarmee besluit Asaf deze psalm waarin hij terugdenkt aan al Gods machtige daden in het verleden en daaruit troost put voor het heden. De conclusie van al zijn overpeinzingen is, dat hij mag rusten in Gods trouwe zorg voor Zijn volk. God heeft het als een zorgzame Herder geleid en het met Zijn machtige arm verlost.

Hoe heeft Hij dat gedaan? Hij heeft dat gedaan door middel van de instrumenten die Hij daartoe heeft gekozen, namelijk door de hand van Mozes en Aäron. Niet alleen door de hand van Mozes en ook niet alleen door de hand van Aäron, maar door de hand van deze beide leidslieden.

Mozes was met name de grote profeet en leraar, de wetgever van Israël. Hij deelde de Israëlieten de woorden mede, die de Here tot hem sprak. Aäron was de hogepriester van het volk en hij trad voor hen bij God tussenbeide. Hij kwam met de offers van de Israëlieten tot God en bood die Hem aan, opdat zij welgevallig zouden zijn in Zijn ogen. En vanuit die heerlijke plaats in Gods tegenwoordigheid keerde hij weer terug tot het volk om het namens God te zegenen en Zijn naam op de Israëlieten te leggen (Num. 6:22-27).

Onze Apostel en Hogepriester

Welnu, deze beide typen vinden hun vervulling in Christus, de overste Leidsman van het geloof en de grote Herder der schapen. Hij is zowel de Apostel als de Hogepriester van onze belijdenis (Hebr. 3:1). Hij is de Apostel, de door God gezonden Leraar, die de waarheid van God in haar volle omvang (ja, God Zélf) op aarde heeft geopenbaard.

Na Zijn opstanding uit de doden en Zijn verheerlijking in de hemel heeft Christus dit werk voortgezet door middel van de zending van de Heilige Geest, die Hij vanuit de hoge over Zijn volk heeft uitgestort. De Geest van Christus heeft de discipelen de reeds geopenbaarde waarheid in herinnering gebracht en verder heeft Hij hen in de héle waarheid geleid, opdat zij die onder goddelijke inspiratie op schrift zouden stellen (Joh. 14:26; 16:13; 1 Kor. 2:10-13).

Christus is echter tevens onze Hogepriester, die eens en voor altijd het verzoeningswerk voor onze zonden heeft volbracht en die nu in het hemelse heiligdom is om voortdurend voor ons tussenbeide te treden. Hij pleit voor ons en Hij bezit begrip voor onze zwakheden. Hij kent onze omstandigheden ten volle, Hij kent de verzoeken die wij op onze weg ontmoeten en Hij doorgrondt al onze problemen en zorgen. Want al die dingen heeft Hij Zélf ondervonden tijdens Zijn leven op aarde en Hij bezit er een volmaakte goddelijke kennis van.

Let wel: Christus' hogepriesterschap betreft nu niet onze zonden, maar onze zwakheden. Hij is éénmaal geofferd om de zonden van velen te dragen, maar Zijn voortdurende medelijden geldt onze zwakheden en gebreken. Hij bidt voor ons opdat wij niet zullen bezwijken in de beproevingen en de verzoeken die wij telkens weer ontmoeten. Wanneer wij toch vallen en zondigen, dan is Hij tevens werkzaam als onze Voorspraak bij de Vader om de verbroken gemeenschap te herstellen (1 Joh. 2:1).

Het hogepriesterlijke werk van Christus heeft dus betrekking op de zorgen en de moeiten waarmee wij te maken hebben op onze reis door de 'woestijn', op onze pelgrimstocht door de wereld naar het hemelse vaderland dat ons

wacht. Christus pleit voortdurend voor ons bij de troon van God, die geen oordeelstroon meer is voor de Zijnen maar een genadetroon, 'opdat wij barmhartigheid ontvangen en genade vinden tot hulp op de juiste tijd' (Hebr. 4:16). Hij zorgt ervoor dat wij het einddoel van de woestijnreis bereiken, want Hij is machtig om ons volledig te behouden omdat Hij altijd leeft om voor ons tussenbeide te treden (Hebr. 7:25). Wat onze positie in Christus betreft, zijn wij al door Gods genade behouden (Ef. 2:8); maar wat onze wandel aangaat, hebben wij het hemelse einddoel van de reis nog niet bereikt en hebben wij tot het einde toe behoefte aan de hulp die het hogepriesterschap van Christus ons biedt.

Zoals God het volk Israël leidde door de hand van Mozes en Aäron, zo leidt Hij de Zijnen nu door de machtige hand van Christus als onze grote Leraar en onze grote Priester. Wij hebben het onderwijs van Zijn Woord nodig, maar wij hebben ook behoefte aan Zijn priesterlijke tussenkomst om daadwerkelijk overeenkomstig de wil van God te handelen en te wandelen. Wat een genade is het, dat God in deze beide behoeften heeft voorzien.

In Hebreeën 4 worden het Woord van God en het hogepriesterschap van Christus ook samen genoemd, omdat zij elkaar aanvullen. Het Woord is levend en krachtig, het oordeelt zelfs de diepste gedachten van het hart. Maar naast dit onderwijs bezitten wij de troost van Christus' hogepriesterschap, dat ons genade en kracht geeft om werkelijk in overeenstemming met het Woord te leven. Op deze wijze leidt God de Zijnen en Hij leidt hen als een kudde. God heeft Zijn héle volk op het oog: wij hebben elkaar nodig en God wil ons tezamen leiden naar de grazige weiden en de stille wateren van het Woord. Vormen wij gezamenlijk een kudde die luistert naar de stem van de goede Herder? Treden wij in het spoor dat Hij ons aanwijst?

Mozes als wetgever en voorbidder

God leidde Israël als een kudde door de hand van Mozes. Mozes was een ervaren herder, die veertig jaar lang in Gods leerschool was geweest toen hij

de kudde van zijn schoonvader Jetro hoedde. In die periode van zijn leven had God het al zo geleid, dat hij de kudde door de woestijn heen leidde tot aan de berg van God (Ex. 3:1). Dit herhaalde zich in de laatste veertig jaar van zijn leven, toen hij het volk van God dwars door de woestijn mocht voeren tot aan de berg van God (Ex. 3:12; 18:5; 19:4-6). Daar verkeerde het volk in Gods tegenwoordigheid en luisterde het naar Gods stem. God sprak bij de berg Sinai tot de Israëlieten door middel van Mozes en ook op het verdere gedeelte van de tocht door de woestijn maakte Hij hun Zijn gedachten bekend door de mond van deze trouwe dienstknecht.

Het bleek echter al heel gauw, dat dit éérste belangrijke middel niet voldoende was om het volk op het rechte pad te leiden. Israël faalde direct al bij de Sinai. Het overtrad Gods gebod en verviel tot afgoderij aan de voet van de berg, terwijl Mozes zich nog op de berg bevond om Gods bevelen in ontvangst te nemen! Priesterlijke voorbede was in deze ernstige situatie het enige middel dat overbleef om het volk te sparen voor het oordeel van God. Dat zien wij dan ook gebeuren in Exodus 32-34. Mozes beklom de berg weer om voor het volk tussenbeide te treden en alleen dankzij zijn voorbede vond het genade in Gods oog.

De noodzaak van het priesterschap

Het priesterschap was dus het twééde middel dat God gebruikte om Zijn volk te leiden. Mozes nam in deze geschiedenis in feite de plaats van de priester Aäron in, die zelf ongeschikt was om die taak te vervullen vanwege zijn aandeel in de verering van het gouden kalf. Mozes was hier zowel wetgever als priester en verenigde deze beide taken in zijn persoon - zoals dit later in volmaaktheid het geval zou zijn met Christus Zelf.

In het vervolg van Israëls geschiedenis verrichtte Aäron echter wel weer zijn priesterlijke taken ten behoeve van het volk, dat telkens weer faalde en weigerde te luisteren naar Gods stem. Denken wij maar aan de opstand van Korach, Datan en Abiram in Numeri 16. Israël zou verteerd zijn door het oordeel, wanneer Aäron niet met reukwerk tussenbeide zou zijn gekomen.

Het is ook opmerkelijk, dat na deze gebeurtenis de plaats en de betekenis van het priesterschap van Aäron duidelijk geaccentueerd worden in Numeri 17 en 18.

Het priesterschap was dus de noodzakelijke aanvulling op het éérste middel dat God had gegeven om Zijn volk te leiden: Zijn wetten en geboden. Het onderwijs van het Woord werd ondersteund en bekrachtigd door de hulp van het priesterschap. Het priesterschap is steeds nodig om de kudde van God in het rechte spoor te houden. Dit is van praktisch belang voor gelovigen die in onze tijd zorg dragen voor de kudde van God, voor oudsten en herders die de kudde weiden. Zij dienen te bedenken dat het niet hun eigen kudde, maar de kudde van God is en dat die thuishoort bij 'de berg van God'. Dat wil zeggen: zij behoren de kudde in Gods tegenwoordigheid te brengen. Maar dat is nog niet voldoende. Zulke herders moeten ook voorbidders worden, die pleiten op Gods genade en trouw voor de Zijnen en zodoende op priesterlijke wijze voor hen tussenbeide treden.

Gods weg is wonderbaar

Laten wij nu nog een ogenblik terugkeren tot de psalm die Asaf dichtte, terwijl hij nadacht over Gods leiding ten aanzien van Zijn kudde. Hij kon die leiding niet doorgronden, maar er waren twee dingen die wel voor hem vaststonden. Ten eerste besepte hij dat Gods weg in *heiligheid* was (of: in het heiligdom) (Ps. 77:14). God leidt Zijn volk overeenkomstig de eisen van Zijn eigen heiligheid en daarom kan het nodig zijn dat Hij het langs moeilijke wegen doet gaan. Deze tuchtiging is echter tot ons nut, opdat wij aan Gods gedachten zouden beantwoorden en 'aan Zijn heiligheid deel zouden krijgen' (Hebr. 12:10).

In de tweede plaats begreep Asaf dat Gods weg *in de zee* was en Zijn pad in grote wateren, zodat Zijn voetsporen niet werden gekend (Ps. 77:20). Gods leiding met Zijn volk is vaak verborgen en Zijn wegen zijn niet altijd te doorgronden. Wij kunnen God ook niet ter verantwoording roepen vanwege Zijn daden, zoals Job dat eens meende te kunnen doen. Dwars door alle

omstandigheden heen die de Zijnen kunnen bedreigen, leidt Gods weg echter naar de overzijde van de zee (en dáár bezongen Mozes en de Israëlieten Gods lof).

Asaf putte troost uit deze zekerheid. Dat mogen wij ook doen als wij nadenken over Gods wegen met Zijn volk en tot God roepen met het oog op de toestand van verval waarin Zijn Gemeente op aarde verkeert. Gods weg is volmaakt en Hij bezit nog steeds de middelen die nodig zijn om ons te leiden. Maar de vraag is of wij ons werkelijk laten leiden als Zijn kudde 'door de hand van Mozes en Aäron', door deze *beide* voorzieningen die God ons heeft gegeven: het Woord en het priesterschap van Christus. Op menselijke hulpmiddelen kunnen wij niet bouwen.

7. Gebed in doodsgevaar

'Maar ik roep tot U, o HERE.'

Psalm 88:14

Deze psalm is een ernstig gebed in doodsgevaar. De dichter had mogelijk een dodelijke ziekte. Zijn toon is uiterst somber. Hij is volkomen aan het einde van zijn krachten. Hij voelt zich alleen, want vriend en metgezel is door God van hem verwijderd. Bovendien verbergt God Zelf Zijn aangezicht voor hem. Alles lijkt dus duister om hem heen. Is er dan echt geen enkele lichtstraal meer? Is er niemand die zich zijn ellende aantrekt? Ja, kennelijk toch wel. De psalmdichter blijft bidden, en hopen, en roepen tot zijn God. Ondanks alles zegt hij: 'Máár ik roep tot U'.

Eigenlijk is dit een groot wonder, het is het wonder van de kracht van het geloof. Iemand die zó in de put zit, die zó ziek en zó eenzaam is, en toch blijft bidden en met al zijn vragen tot God blijft gaan! Dat kan niemand uit zichzelf opbrengen. Voortdurend roept hij de HERE aan, de eeuwig Getrouwe (vs. 10). In feite roept hij dag en nacht tot de God van zijn heil (vs. 2). Wat een voorbeeld van geloof en godsvertrouwen is deze man! Laten wij dit ter harte nemen, hoe moeilijk de omstandigheden misschien ook zijn.

Maar ontwaren wij in hem ook niet een Ander, en wel de Mens Christus Jezus? Mogen wij niet denken aan Hem die in Getsemane onder sterk geroep en tranen gebeden en smekingen offerde aan Zijn God, die Hem uit de dood kon redden? Horen wij Hem niet uitroepen op de heuvel Golgota: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?' Het was voor u en voor mij dat Hij al dit lijden onderging, het was om verloren zondaars te kunnen verlossen en met God te verzoenen. Hebt u Hem vandaag al daarvoor gedankt?

8. Welgelukzalig!

‘Welgelukzalig is het volk, dat het geklank kent.’

Psalm 89:16

Wie wil er niet graag een gelukkig leven leiden? Ieder mens is in feite op zoek naar geluk. Om het waarachtige geluk te kunnen vinden moeten wij echter schuilen bij God en luisteren naar de klanken van Zijn Woord. Dat geeft echte gelukzaligheid, diepe innerlijke vreugde. God is onze Schepper, en Hij wil ook onze Verlosser zijn.

De vrome dichter Etan was zich daarvan bewust en hij wilde zijn volk dan ook de weg wijzen. Israël moest zijn heil zoeken bij God en bij de gezalfde koning uit het huis van David. Voor ons is het niet anders. Wij vinden het ware geluk niet in onszelf, of in onze omstandigheden, maar slechts daar waar men Jezus ziet, de Gezalfde, de Man naar Gods hart. Deze psalm laat ons inderdaad iets zien van Hém, de grote Zoon van David, met wie God een eeuwig verbond had gesloten. David was de man naar Gods hart, en zijn koningschap was het bewijs van Gods blijvende gunst en goedheid jegens Zijn volk. In de uitverkoren koning, die het volk als een schild behoedde voor gevaren, toonde God hun Zijn onverdiende liefde en trouw.

Dit principe geldt ook nu nog. God toont ons al Zijn gunst en goedheid in Christus, de grote Zoon van koning David, de wáre David en de wáre Salomo. Zijn komst geeft aanleiding tot eeuwige vreugde en blijdschap. Het ‘geklank des Konings’, d.i. de jubel over Hem, mag ook vandaag bij ons gevonden worden (vgl. Num. 23:21). Welgelukzalig is het volk dat dit geklank kent!

Dit vers is zeer waarschijnlijk ook een verwijzing naar het blazen op de trompetten op Israëls vreugdedagen, de feesten en de nieuwemaansdagen. Wij kunnen hierbij vooral denken aan de aankondiging van het jubeljaar, het vijftigste jaar, dat op de Grote Verzoendag werd ingeluid met bazuingeschal (Lev. 25:9). Dit spreekt van het herstel van het volk Israël in de eindtijd. Het zal de Doorstokene zien en in Hem geloven. Het zal hersteld worden in het bezit van het Beloofde Land en delen in de vrijheid van het Vrederijk.

Luisteren wij zo naar de blijde klanken, de bazuin van Gods Woord? Dat Woord roept ons toe: Heil de gezalfde Koning! Zijn Koninkrijk komt! Dan zijn wij welgelukzalig. De bazuin zal trouwens ook nog op een andere wijze voor ons klinken, bij de opname van de Gemeente, en wij zullen veranderd worden en voor altijd bij de Heer zijn (1 Kor. 15:51-52).

9. David, Gods knecht

'Ik heb David, Mijn knecht, gevonden.'

Psalm 89:21

Na de intocht in het land Kanaän duurde het nog honderden jaren voordat Israël een koning kreeg; dat ging dus niet vanzelf. God heeft om zo te zeggen lang gezocht voordat Hij iemand vond die geschikt was voor die taak. Dat was David, die hier ook een 'held' wordt genoemd, een 'verkorene uit het volk' (vs. 20), degene die aan Gods gedachten beantwoordde en die tot het koningschap kon worden verheven. God spreekt hier Zijn vreugde over hem uit.

Eigenlijk is het net zo gegaan in de geschiedenis van de mensheid. God heeft lang moeten zoeken, wel duizenden jaren lang, voordat Hij iemand vond die geschikt was om heil te brengen aan een wereld verloren in schuld. In de volheid van de tijd zond God Zijn eigen Zoon om ons te redden van het eeuwig verderf. Christus heeft bloed en vlees aangenomen en Hij is aan de mensen gelijk geworden.

Deze sterke Held, onze Heer Jezus Christus, was de grote Zoon van koning David. Hij was waarachtig God, maar ook waarachtig Mens. God vond in Hem Zijn welbehagen. Hij was Gods Uitverkorene, Zijn Knecht. Zoals David gezalfd werd met heilige olie, zo werd Christus gezalfd met de Heilige Geest en met kracht. Maar hoewel Hij de Man naar Gods hart was, moest Hij de lijdende Knecht des Heren worden – zoals vooral Jesaja 53 laat zien. Hij daalde neer in dood en graf en gaf Zijn leven tot een losprijs voor velen.

God Zelf vestigt onze aandacht op Hem, in deze psalm maar ook elders. De héle Schrift getuigt van Hem. God zegt eigenlijk telkens opnieuw tegen ons: 'Zie, Mijn Knecht, die Ik ondersteun; Mijn Uitverkorene, in Wie Ik een welbehagen heb' (Jes. 42:1). Wie is Hij voor u? Wat betekent Hij voor mij?

10. Redenen om te zingen

'Zingt de HERE een nieuw lied, want Hij heeft wonderen gedaan.'

Psalm 98:1

Ook wij mogen een nieuw gezang zingen. Het is het lied van de verlossing, dat allen die de Here Jezus persoonlijk kennen als hun Verlosser, op aarde al kunnen zingen. Toen de Israëlieten uit Egypte waren verlost, zongen zij ter ere van de God die Farao en zijn legermacht in de zee had gestort. Zo kunnen wij zingen tot eer van God, die in en door Christus grote dingen voor ons heeft gedaan en ons nieuw leven heeft geschonken.

God heeft ook voor ons, als gelovigen die behoren tot de Gemeente, grote wonderen van verlossing verricht en een volkomen overwinning op de vijand behaald. Want op het kruis heeft de Here Jezus, toen Hij als de schijnbaar Machteloze in de dood ging, de satan verslagen en openlijk over de macht van de boze getriomfeerd (Kol. 2:14-15). God heeft Zijn heil nu bekendgemaakt en Zijn gerechtigheid geopenbaard in de dood, de opstanding en de verheerlijking van Christus aan Zijn rechterhand in de hemel (vgl. vs. 2). Daarom kunnen wij als de verlost des Heren het nieuwe lied zingen. God ziet ons in Christus in genade aan en Hij heeft ons met weldaden overladen. Hij schonk ons eeuwig leven. Christus stierf en Hij is weer opgestaan uit de doden: dat maakt ons heil nu zeker. Dit is het hart van het evangelie (1 Kor. 15:3-4). Zouden wij dan geen danklied aanheffen tot eer van onze God en Vader?

Het is fijn dat Christus Zelf in de Gemeente van de verlostten het nieuwe lied aanheft (vgl. Ps. 22:23; 40:4). Zingt u met Hem mee? Prijst u de Vader voor de komst van Zijn Zoon en het werk dat Hij heeft volbracht? Laten wij van harte instemmen met dit eeuwige loflied, dat wij in de hemel op volmaakte wijze zullen zingen (Openb. 5:9).

Ondertussen spreekt deze psalm ook over de komende heilstijd voor Israël en de openbaring van Gods heil voor alle volken op aarde, zoals dat straks gestalte zal krijgen in het Vrederijk. Christus komt om de wereld te richten in gerechtigheid en de volken in rechtmatigheid (vs. 9). Dat toekomstperspectief geeft óók aanleiding tot lof en dank, omdat elke knie zich dan zal buigen en elke tong zal belijden dat Jezus Christus Heer is, tot heerlijkheid van God de Vader (Fil. 2:10-11).

11. Alle vlees is als gras

‘De sterveling – zijn dagen zijn als het gras, als een bloem van het veld, zo bloeit hij.’

Psalm 103:15

De Bijbel gebruikt het beeld van het gras om de sterfelijkheid en vergankelijkheid van de mens aan te duiden, die immers door God uit de aardbodem is genomen (Gen. 2:7; 3:19). Het geeft de teerheid en de broosheid van het menselijk bestaan aan. Het gras verdort wanneer de hete oostenwind daarover waait, en de bloem valt af. Zo komt er ook snel een einde aan ons leven en keren wij terug tot stof, wanneer de Here God dit in Zijn wegen zo beschikt (Pred. 3:20; 12:7). Zelfs van de schoonheid en aantrekkelijkheid van het leven blijft er dan niets over. Het verwelkt als een bloem, zoals de profeet Jesaja ook opmerkt (Jes. 40:6-8).

David was niet de eerste die dit beeld gebruikte. Job trekt dezelfde vergelijking: ‘De mens, uit een vrouw geboren, is kort van dagen en zat van onrust. Als een bloem ontluikt hij en verwelkt’ (Job 14:1-2). Mozes gebruikte dit beeld ook (Ps. 90:5-6). De psalmdichters verwijzen hierbij eveneens naar de reeds genoemde gedeelten uit Genesis. De mens is een sterveling, die gemaakt is uit het stof van de aarde en daarheen terugkeert. Hij vergaat door Gods toorn. Mozes heeft dit ondervonden toen het morrende volk in de woestijn telkens werd getroffen door Gods oordelen. Toch stelde hij zijn hoop op Gods goedertierenheid en op de duurzaamheid van Gods werk. En dat is ook de hele teneur van psalm 103, waarin David de rijkdom en de eeuwige standvastigheid van Gods goedertierenheid bejubelt, die de kortstondigheid

en de zondigheid van het menselijk bestaan veruit overtreft. Het treft ons echter dat dit beeld van het gras ook voorkomt in de voorgaande psalm, die betrekking heeft op het lijden en de verhoging van de Messias: 'Mijn hart is verzengd en verdord als gras (...) vanwege Uw toorn en Uw verbolgenheid, omdat U mij hebt opgenomen en neergeworpen. Mijn dagen zijn als een langgerekte schaduw, en ik verdor als gras' (Ps. 102:5, 11-12).

In het Nieuwe Testament wordt psalm 102 duidelijk toegepast op *Christus*. Hij ging in de dood en werd getroffen door Gods toorn, maar wij kennen Hem nu als de Opgestane. Aan Zijn jaren komt geen einde en Hij blijft tot in eeuwigheid Dezelfde (vgl. Hebr. 1:10-12 met Ps. 102:26-28). Zijn dagen op aarde werden weliswaar verkort, want Hij werd weggenomen op de helft van Zijn dagen. Zijn leven werd plotseling afgesneden en het verdorde als gras; en dat was omdat Hij in ónze plaats het oordeel van God onderging. Maar het heerlijke antwoord van de kant van God was, dat Hij werd opgewekt uit de doden en voor altijd een ereplaats heeft ontvangen aan Gods rechterhand in de hoge. Hij stierf en Hij is opgestaan: dat maakt ons heil nu zeker en dat heeft tot gevolg dat er voor de gelovige een beter lot is weggelegd dan te vergaan als gras.

Wij zien namelijk dat er iets is dat wél standhoudt, en dit sluit aan bij het contrast dat in psalm 102 wordt getekend. Het gras verdort, de bloem valt af, *maar* het woord van onze God houdt eeuwig stand. Tegenover de vergankelijkheid van de mens staat de ónvergankelijkheid van Gods woord. En in feite moeten wij zeggen dat het hier niet gaat om iets, maar om iemand: het Woord van God, dat standhoudt en blijft tot in eeuwigheid (Jes. 40:8). Jesaja profeteert immers over de komst van Christus – het vleesgeworden Woord – en over het optreden van de voorloper, Johannes de Doper (Jes. 40:3). Dit gedeelte uit Jesaja wordt tweemaal aangehaald in het Nieuwe Testament, door Jakobus en door Petrus (Jak. 1:10-11; 1 Petr. 1:24-25). Beide auteurs noemen het grote contrast tussen het blijvende Woord en de geringheid van de mens, die als een bloem van het gras vergaat.

Welnu, Christus – het eeuwige Woord – blijft Dezelfde, ook al moest Zijn weg dwars door de dood gaan. Hij blijft, zelfs al heeft Hij de plaats ingenomen van

het zondige volk, in de gloed van het oordeel waarvoor niets en niemand kan standhouden. Hij hield stand en Hij heeft langs deze weg ook de Zijnen, voor wie Hij Zijn leven aflegde, in veiligheid gebracht. Onze voeten staan op de Rots en wij zijn deelgenoot geworden van de goddelijke natuur (2 Petr. 1:4). Wij bezitten het eeuwige leven, dat wij ontlenen aan Christus als de Zoon van de lévende God (Matt. 16:16-18). Wij zijn verbonden met de opgestane Heer, die dood geweest is maar nu leeft tot in alle eeuwigheid!

12. Geestelijke groei in de bedevaartsliederen

‘Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt.’

Psalm 130:4

Uit de diepten

In de bedevaartspsalmen, of opgangsliederen, zien wij hoe God geleidelijk – stap voor stap – verlossing teweegbrengt voor Zijn volk. Allereerst gaat het om een *uiterlijke* verlossing uit de macht van de vijand en de terugkeer naar Sion, de plaats waar God Zijn naam heeft doen wonen. Maar hiermee gaat ook een *innerlijke* verlossing gepaard, een toenemen in de kennis van God en van Zijn gedachten. Dat zien wij vooral in de laatste bedevaartsliederen, de psalmen 130 t/m 134, waarin wij ons nu willen verdiepen. De geestelijke groei die wij hier kunnen waarnemen, valt als volgt te typeren:

- (1) zondebesef en vergeving (Ps. 130);
- (2) vrede met God (Ps. 131);
- (3) gemeenschap met God in Zijn woning (Ps. 132);
- (4) onderlinge gemeenschap in Gods huis (Ps. 133);
- (5) aanbidding in Gods heiligdom (Ps. 134).

Het *beginpunt* van onze geestelijke groei is het besef, een verloren zondaar te zijn in het licht van God. In psalm 130 horen wij iemand vanuit de diepte van de (zonde)nood tot God roepen: 'Uit de diepten roep ik tot U, o HERE' (Ps. 130:1). Wie zou voor God kunnen bestaan als Hij onze ongerechtigheden in gedachtenis zou houden en met ons zou doen naar onze zonden? 'Maar bij U is vergeving'. Dat is het heerlijke antwoord op onze nood (Ps. 130:3-4). Er is vergeving te vinden bij de God die ons moet veroordelen, en voor Wie wij niet kunnen bestaan. Hij schenkt die vergeving om niet op grond van het verzoeningswerk van Zijn Zoon, Jezus Christus onze Heer. Wat is het praktische resultaat daarvan? Dat ik nu een kind van God ben, Hem mag vrezen en voortaan mag wandelen voor Zijn aangezicht. Ik mag Hem verwachten en mijn vertrouwen volkomen op Hem stellen.

Dit leidt tot de *vólgende* fase in onze geestelijke ontwikkeling: dat wij *vrede met God* ontvangen en verder ook in de praktijk van het leven met de *vrede van God* in ons hart de weg gaan. In psalm 131 is de dichter helemaal tot rust gekomen, zoals 'een gespeend kind bij zijn moeder'. Aan al zijn verlangens is voldaan en hij is gelukkig in de HERE. Nieuwtestamentisch gezegd: 'Wij dan, gerechtvaardigd op grond van geloof, hebben vrede met God door onze Heer Jezus Christus, door Wie wij ook de toegang verkregen hebben door het geloof tot deze genade waarin wij staan, en wij roemen in de hoop op de heerlijkheid van God' (Rom. 5:1-2). Er is niets meer te wensen overgebleven. Wij hebben vrede mét God, en bovendien vervult de vrede ván God onze harten en gedachten (Fil. 4:7).

In het heiligdom

Het grote heil dat ons ten deel is gevallen, heeft echter niet alleen persónlijke maar ook gemeenscháppelijke gevolgen. Het is een belangrijke fase in onze geestelijke groei, als wij oog hiervoor krijgen. Op de leer van de rechtvaardiging van de zondaar in de brief aan de Romeinen volgt dan ook in het Nieuwe Testament het punt van onze gemeenscháppelijke verantwoordelijkheid als Gods Gemeente hier op aarde in de brieven aan de Korintiërs.

Welnu, dit aspect van het heil vinden wij typologisch voorgesteld in psalm 132. God woont op aarde te midden van Zijn verlost en Hij vindt daar Zijn rustplaats: 'Sta op, HERE, naar Uw rustplaats, Gij en de ark van Uw sterkte' (Ps. 132:8). Wij vinden dus niet alleen rust in Hem, zoals wij in de vorige psalm zagen, maar God vindt ook een plaats van rust te midden van degenen die Hem toebehoren. Die plek voor Hem mogen en moeten wij Hem in de praktijk van het gemeentelven bereiden, want dit onderwerp wordt hier belicht vanuit het oogpunt van onze verantwórdelijkheid! Zoals David en het volk de ark van het verbond een ereplaats gaven op de berg Sion, zo moeten wij Christus de plaats geven die Hem toekomt in het midden van de Zijnen. Dat is onze plicht als gelovigen. En dan hangt de verdere zegen ook af van onze gehoorzaamheid aan Gods geopenbaarde wil, hoewel Zijn verkiezende genade de grondslag is van ons heil (Ps. 132:12-18). Zo genieten wij gemeenschap met God in Zijn woning hier op aarde.

Als gevolg hiervan – en dat is het punt dat in psalm 133 aan de orde komt – zullen wij ook volharden in onze ónderlinge gemeenschap en als broeders samenwonen. Wij vormen dan samen een priesterlijke familie, die van *boven* wordt gezegend. Hiervoor gebruikt de dichter het beeld van de *zalfolie*, die vanaf het hoofd van de hogepriester neerdaalde tot op de zoom van zijn kleren (Ps. 133:2). Zo ontvangen wij van Christus – ons Hoofd in de hemel, de Hogepriester van onze belijdenis – de zalving met de Heilige Geest. De verhoogde Heer heeft Zijn Geest uitgestort over de Gemeente. Vervolgens wordt deze hemelse zegen voorgesteld door middel van de *dauw* van de Hermon, die neerdaalt op de bergen van Sion (Ps. 133:3). Hoe dor zou ons geloofsleven zijn zonder de verfrissende en levendmakende werking van de Geest!

Dit alles leidt tot het *hoogtepunt* van onze geestelijke groei in psalm 134, namelijk dat wij als aanbidders tot God naderen in het heiligdom met offeranden van lof en dank. Wanneer wij als een familie van 'priesters' zo rijk door God zijn gezegend, zouden wij dan niet tot Hem komen om Hem die offers aan te bieden waarin Hij een welbehagen vindt? En met dit doel is Christus Zelf ook in ons midden en stemt Hij de lofzang aan te midden van de Gemeente (vgl. Ps. 22:23; Hebr. 2:12; 10:19-22; 13:15-16).

Merkwaardig is de toevoeging: '(...) die des nachts in het huis des HEREN staat' (Ps. 134:1b). Het is nu nog nacht in deze wereld, die de Heer Jezus heeft verworpen. Maar in Gods heiligdom is het licht; daar brandt het licht van de kandelaar. In het huis van God, de Gemeente van de levende God, is het licht omdat de Heilige Geest daar woont en werkt. God wordt daar gediend en geëerd door het volk dat Hij Zich ten eigendom heeft verworven. Daar is het licht, terwijl de wereld nog in het duister is gehuld. Daar beseft men dat de nieuwe morgen spoedig zal aanbreken en dat Christus zal verschijnen als de Zon der gerechtigheid. Dan zal Hij namens God de Allerhoogste regeren over hemel en aarde, en zal de zegen zich vanuit Sion uitstrekken tot de einden der aarde (Ps. 134:3). Wat een voorrecht is het om nu deze eredienst voor God te hebben in het *heiligdom*, terwijl het nog *nacht* is in de wereld! Aanbidding is het hoogste voorrecht dat wij kennen. Wij waren zondaars, die uit de diepten tot God riepen. Maar Hij heeft ons tot aanbidders gemaakt, die Hem mogen prijzen in de hoogten van het heiligdom. Laten wij dat niet vergeten en Hem steeds de eer brengen die Hem toekomt!